			
	MUISTIO		1 (3)
	14.11.2019		

Uudenmaan vanhusneuvostojen tapaaminen

Aika: 13.11.2019 klo 10-13.50
Paikka: Espoon valtuustotalo, valtuustosali

Osallistuneet vanhusneuvostot ja jäsenet:

Espoo: Olli Männikkö (pj.), Katri Rannisto, Gustav Båsk, Kaija Viitakoski, Kerttu Perttilä, Hannu Viitanen, Katri Rannisto, Lasse Hoffman, Matti Passinen, Pentti Walkama

Helsinki: Olli Salin

Järvenpää: Leena Peltosaari, Pekka Raittila, Liisa Majanen

Kauniainen: Peter Forsström, Tapani Jääskeläinen, Marianne Ekholm

Karkkila: Anja Kinnunen

Kerava: Marjatta Tammio

Kirkkonummi: Antti Kohvakka, Jukka Tammi

Lohja: Gudrun Lahtinen

Nurmijärvi: Jorma Niinistö, Erkki Partanen, Maila Huovari

Porvoo: Hans-Olof Halén

Sammatti: Liisa Haverinen

Sipoo/Sibbo: Hans Blomberg

Tuusula: Anneli Koivunen, Annette Nieminen, Anja Matikainen, Marjo-Kaisa Konttinen

Vantaa: Jussi Särkelä

Vihti: Anne-Leena Brännare, Antti Luukkanen

Muut: Seppo Fahlström, Sirpa Immonen, Satu Karppanen, Seija Viljamaa, Maria Rysti (siht.) ja Paula Häkämies (viestintä)

Tilaisuuden puheenjohtajana oli Espoon vanhusneuvoston puheenjohtaja Olli Männikkö, joka toivotti osallistujat tervetulleiksi ja kertasi tilaisuuden tavoitteet: tutustua ja keskustella tulevaisuudesta ja yhteisistä intresseistä sekä laittaa vanhusneuvostojen hyvät käytännöt kiertämään.

Espoon sosiaali- ja terveystoimesta asiakasohjauksen päällikkö Sirpa Immonen kertoi vanhusneuvostotoiminnasta ja yhteistyöstä kaupungin näkökulmasta (esitys liitteenä).

Esityksestä nousi kysymyksiä ja kommentteja: miten Espoon hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan? Vastaus: seurantaa on monella taholla, kuten ikääntyneiden hyvinvointityön ohjausryhmässä ja vanhusneuvostossa. Nostettiin tärkeäksi vanhusneuvoston ääni- ja läsnäolo-oikeus keskeisissä lautakunnissa. Keskusteltiin vanhusneuvoston sihteerin työpanoksesta, kokousten määrästä ja vanhusneuvoston työskentelytavoista.

Ministeri Krista Kiuru esitti videotervehdyksen. Ministeri esitteli hallituksen ohjelmaa ikääntyneiden osalta ja korosti vanhusneuvostojen tärkeää roolia ja tehtävää.

Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen kertoi, ettei vanhusneuvostojen tulevasta roolista ole paljon vielä kerrottavaa. Maakunnalliset vanhusneuvostot saattavat olla edelleen ajankohtaisia. Liitteenä esitys.

Esityksestä nousseita kysymyksiä:

Kysymys: Mitkä ovat sanktiot hoitokodeille mitoituksen tai laadun poikkeamista? Vastaus: On laaja skaala mahdollisuuksia puuttua huonoon laatuun. Jopa yksikön sulkeminen on mahdollista.

			
	MUISTIO		2 (3)
	14.11.2019		

Kysymys: Miksi ei ole tarkkoja työkuivia ympärivuorokautisessa hoivassa? Miksi muitakin työntekijöitä kuin hoitajia lasketaan mitoitukseen? Vastaus: toimintayksiköissä on hyvä olla monipuolinen henkilöstö, koska asukkaiden koko elämä ei ole ainoastaan sosiaali- ja terveystieteistä.

Kysymys: Korkein valvontaviranomainen on oikeuskansleri/oikeusvirasto, virastoa on resursoitu, jotta ikääntyneiden asioihin paneudutaan. Nyt hallitusohjelmassa esitetään vanhusasiainvaltuutettua. Onko riski, että tulee ristiriitaa muiden valvovien tahojen kanssa?

Vastaus: Huoli on aiheellinen, ettei tule päällekkäisiä tehtäviä. Vielä ei ole tarkkaa toimenkuvaa.

Alustavasti voisi ajatella, että tehtävästä tulee vastaavanlainen kuin lapsiasiainvaltuutetun tehtävä.

Kysymys: Inter-RAI -arviointivälineestä, miten se linkittyy itsemääräämisoikeuteen? Vastaus: valmistelu itsemääräämisoikeuden osalta jatkuu, mutta ei liity suoraan RAI:n käyttöön.

Kysymys: miten 0,7 henkilöstömitoitus lasketaan? Jos on 10 asukkaan yksikkö, niin tarvitaan 7 työntekijää. Miten mitoitetaan muistisairaiden yksikköä ja parempikuntoisten yksikköä? Voiko yksikössä olla pelkkiä viriketoiminnanohjaajia? Vastaus: yksikön henkilökunta ei voi olla pelkkiä viriketoiminnanohjaajia. Karkeasti noin 80% henkilökunnasta on lähihoitajia, 10% sairaanhoitajia ja loput muita ammattiryhmiä. Mitoitus on vuorokausikohtainen, ei työvuorokohtainen. Mikäli yksikössä on paljon apua tarvitsevia asukkaita, on palvelutarve huomioitava mitoituksessa. Vanhuspalvelulain 20§:ssä määrätään, että ” Toimintayksikössä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus ja tehtäväraenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut”.

Kysymys: väitetään, että digitalisaatio on lisännyt hyvinvointia, realistisesti se on kyllä voinut huonontaa hyvinvointia. Vastaus: on ikäohjelman tavoite, että digitalisaatio lisäisi hyvinvointia.

Kysymys: kuka maksaa palvelujen parantamisen kustannukset? Vastaus: viimekädessä veronmaksajat maksavat. Lailla säädettävien uudistusten kustannukset korvataan 100% kunnille.

Kysymys: vanhuspalvelulaki ja sosiaalihuoltolaki yhdistetään terveystieteiden lakiin. Tuleeko niihin yhteisöllisen asumisen edistäminen? Vastaus: kaikkien lakien yhteensovittaminen arvioidaan.

Kysymys: miten taataan, että muistisairaille saadaan äidinkielellään palveluja?

Vastaus: suomen- ja ruotsinkielellä palvelut on taattava, muiden vanhusten osalta vielä ei tiedetä.

Kommentti: entä jos työntekijä ei osaa suomen- tai ruotsin kieltä.

Lounaan jälkeen tehtiin ryhmätöitä, joista nousi yhteisiä intressejä ja hyviä käytäntöjä (liite).

Keskustelussa nousi:

ehdotettiin yhteistä kannanottoa vanhusneuvostojen osallistumisesta keskeisten lautakuntien kokouksiin. Ehdotettiin yhteistä työryhmää valmistelemaan tärkeitä yhteisiä asioita.

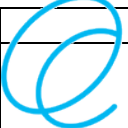
Kunnissa pitää teroittaa, että noudatetaan kuntalain 27§.

Ehdotettiin pneumokokkrokotusta ikääntyneelle väestölle ja vuosittaisia terveystarkastuksia.

Kysyttiin Intoa elämän -hyvinvointikurssin levinneisyydestä. Kirkkonummelle toivotaan infoa Intoa elämään kurssista. Espoossa on tarjolla maksutonta ohjaajakoulutusta 21.11.2019. Mahdolliset yhteydenotot Maria Rystille (maria.rysti(at)espoo.fi).

Puheenjohtajan yhteenveto: tämä oli tietävästi ensimmäinen Uudenmaan vanhusneuvostojen tapaaminen tässä kokoonpanossa. Vaikuttaminen on tärkeää, ja osallisuus lautakuntien kokouksissa nousi ryhmätöissä. Sovittiin, että laaditaan yhteinen kannanotto asiasta. Espoo luonnostelee kannanoton ja se lähetetään kommentteille sähköpostilla. Mikäli kommentit ovat ristiriitaisia, enemmistön kanta ratkaisee lopullisen version.

Vielä jäi auki monta kysymystä. Asioita jäi auki osin siksi, ettei vielä tiedetä maakuntakysymyksen ratkaisua. Vanhusneuvostot haluavat vaikuttaa mahdolliseen maakuntatasoiseen vanhusneuvostoon (varsinkin kokoonpano ja tehtävät). Saattaa olla, että lakikirjaus on yleisellä

 ESPOO ESBO			
	MUISTIO		3 (3)
	14.11.2019		

tasolla ja maakunnat itse päättävät tarkemmin kokonpanosta ja tehtävistä. Kun asian ratkaisu lähestyy, täytyy vanhusneuvostojen kokoontua ja yrittää vaikuttaa tulevaan lainsäädäntöön ja sen toimeenpanoon. Puheenjohtaja tiedusteli, olisiko joku vanhusneuvosto kiinnostunut kutsumaan muut Uudenmaan vanhusneuvostot miettimään asiaa, kun ajankohta on oikea. Järvenpää esitti kutsun.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja toivotti valoisampaa syksyä ja turvallista kotimatkaa.